

Vergaderjaar 1990-1991 Nr. 176

22 003**Overeenkomst tot verlenging en wijziging van de overeenkomst inzake de aanwezigheid van buitenlandse strijdkrachten in de Bondsrepubliek Duitsland. Overeenkomst tot verlenging en wijziging van het Verdrag tussen de NAVO-staten nopens de rechtspositie van hun krijgsmachten****Nr. 1****BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 7 februari 1991. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens een van beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 9 maart 1991.

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 4 februari 1991

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet¹, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 25 september 1990 te Bonn tot stand gekomen overeenkomst tot verlenging en wijziging van de overeenkomst inzake de aanwezigheid van buitenlandse strijdkrachten in de Bondsrepubliek Duitsland (Trb. 1990, 165)² en de eveneens op 25 september 1990 te Bonn tot stand gekomen overeenkomst tot verlenging en wijziging van het Verdrag tussen de NAVO-staten nopens de rechtspositie van hun krijgsmachten (Trb. 1990, 166)².

Een toelichtende nota bij deze overeenkomsten treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring (achteraf) wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

¹ Art. 91,(1), add.art. XXI, (1)(a) G.W. en art. 62, tweede lid, G.W. 1972.

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

S-IZ
S-DEF

TOELICHTENDE NOTA

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt (artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State)

Op 3 oktober 1990 werd de Duitse eenwording een feit. Zij werd formeel mogelijk door de ondertekening te Moskou, op 12 september 1990, van een verdrag terzake tussen de Bondsrepubliek Duitsland (BRD), de Duitse Democratische Republiek (DDR), de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en de Sowjet Unie, het zgn. soevereiniteitsverdrag.

In verband met de Duitse eenwording bleek een aanpassing nodig van de rechtsgrondslag voor de stationering van NAVO-strijdkrachten in de BRD. Ook de status van deze strijdkrachten diende te worden herzien.

De rechtsgrondslag voor de stationering was tot dusverre neergelegd in de «Overeenkomst inzake de aanwezigheid van buitenlandse strijdkrachten in de Bondsrepubliek Duitsland» van 23 oktober 1954, (Trb. 1954, 180) waartoe Nederland was toegetreden. Deze overeenkomst zou haar geldigheid verliezen bij het tot stand komen van een Duitse vredesregeling. Het op 12 september 1990 te Moskou gesloten «soevereiniteitsverdrag» kwam in de plaats van een vredesregeling zodat de overeenkomst op dezelfde datum werd beëindigd. Daarmede kwam de rechtsgrondslag voor de stationering van buitenlandse strijdkrachten in de BRD te vervallen.

De status van de NAVO-strijdkrachten is vastgelegd in het zgn. NAVO-statusverdrag van 19 juni 1951 (Trb. 1951, 114) men in de zgn. Aanvullende Overeenkomst van 3 augustus 1959 (Trb. 1960, 37) die specifiek van toepassing is op NAVO-strijdkrachten in de Bondsrepubliek. Vooral aan Duitse kant bestond behoefte aan een herziening van de bepalingen terzake.

Over de rechtsgrondslag kwam, na intensief overleg, op 25 september 1990 door middel van briefwisseling een overeenkomst tot stand tussen de Bondsrepubliek Duitsland en Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en Canada die ook op 25 september 1990 in werking is getreden. Tegelijkertijd kwam een bilaterale overeenkomst tot stand tussen de Bondsrepubliek Duitsland en Frankrijk. Eveneens kwam op 25 september 1990 middels briefwisseling een overeenkomst over de status tot stand tussen de Bondsrepubliek Duitsland en Nederland, België, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en Canada die op 3 oktober in werking is getreden.

De overeenkomst inzake de rechtsgrondslag bepaalt dat de overeenkomst van 1954 van kracht blijft en dat daarvoor een opzegtermijn van twee jaar zal gelden alsook een nieuwe herzieningsbepaling.

De overeenkomst inzake de status van de strijdkrachten na de Duitse vereniging bepaalt dat de bestaande regelingen van kracht blijven. Op Duits verzoek is een herzieningsbepaling opgenomen. Tevens regelt de nieuwe overeenkomst de aanwezigheid van militairen van bondgenootschappelijke eenheden op het grondgebied van de voormalige DDR en Berlijn.

Door het multilaterale karakter van de overeenkomsten wordt tot uitdrukking gebracht dat de legering van troepen van NAVO-lidstaten in de BRD plaatsvindt in bondgenootschappelijk (NAVO-)kader. Aangezien de overeenkomsten direct bij de totstandkoming van de Duitse vereniging in werking dienden te zijn, wordt op grond van additioneel

artikel XXI van de Grondwet, juncto artikel 62, tweede lid, van de Grondwet naar de tekst van 1972, de goedkeuring achteraf gevraagd. Wat het Koninkrijk betreft gelden de onderhavige overeenkomsten alleen voor Nederland.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

De Minister van Defensie,
A. L. ter Beek